Scanning

11/12/02 Telugu Books

Afternoon section
from 2 → 10.

~~TOT~~.
Title of the Book:

Sri Ramayanam - Kiskimandakanda

Scanning completed on 11/12/02

Total No of page → 490

) Title of the Book SR~~Raju~~

Raju, KaviRaju Premikudu.

Total No of Pages. → 130

Completed

కోటిలింగశతకము

ఇది

సత్యవోలు అప్పారావుచే

రచియింపబడి

మానవసేవాపత్రికయందు

ప్రకటింపబడినది

శ్రీ మనోరమా, బ్రౌన్ ఇండస్ట్రియల్ సెక్షన్ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడియె.

1912

వెల ౩ అణాలు

సేవ.

విషయములఁ జర్చించు

పత్రిక.

ప్రవరము.

పత్రికాసంపాదకులు — నాళము కృష్ణారావు, సత్యవోలు అప్పారావు.

మ. నరవన్ స్వర్ణ మనేకభూషణములై నన్పట్లు చందంబునన్
బరమాత్ముం డఖిలప్రపంచమయుడై భాసిల్లుగానన్ జరా
చరరూపోజ్జ్వలసర్వభూతములకున్ సంప్రీతి గావింపుమున్
నిరతిన్ మానవసేవ సర్వజనముల్ నిత్యంబు సేయందగున్

భూమండలమున మనభరతఖండము తక్క తక్కిన దేశము లెల్ల నాగరికాగ్రగణ్యములై సమస్తసౌఖ్యములతోఁ దులతూగుచు భూలోకస్వర్గములో యన భాసిల్లుచున్నవి. నిన్న మొన్నటివఱకును గన్నులు దెఱవని విదేశీయులు తమ గాఢనిద్రనుండి మేల్కాంచి యొక్కపెట్టున మహోన్నతదశ నందుచున్నారు. అనేకశతాబ్దములకు బూర్వమే లోకపూజ్యులగు మహర్షులచేతను, జగద్విఖ్యాతయశులగు చక్రవర్తులచేతను, దేశభక్తులగు ప్రజలచేతను ప్రకాశించుచు సకలలోకగురుపీఠము నధిష్ఠించిన మన భరతవర్షము నేడు కళాహీనమై యధఃపతితమగుచున్నది.

అశేషశేముషీధురంధరు లగు దేశబంధు లహోరాత్రములు శ్రమపడి సముపార్జించిన జ్యోతిశ్శాస్త్రము గగనకుసుమ మైనది. వైద్యశాస్త్రములు సందునకైన గానరాకున్నవి. శిల్పములు స్వల్పము లైనవి. చేతిపనులు చేజారిపోయినవి.

అజ్ఞానవ్యాధిగ్రస్తమై ప్రాణమాత్రావశిష్టమై యున్న మనదేశదేహమును సమయసముచితోపాయసిద్ధౌషధసేవనంబున నారోగ్యయుక్తముగ జేయక కతిపయకాల ముపేక్షించితిమేని యపాయము సంభవించును. కావున మనయార్యసన్మతమును సముద్ధరింపవలయును. మనయాచారముల సంస్కరించుకొనవలయును. సారస్వతము నుజ్జీవింపజేయవలయును. ప్రకృతిశాస్త్రముల బలపరచుకొనవలయును.

ఇవ్విధమున మానవసేవ సేయవలయుననియె యీ 'మానవసేవను' నెలకొల్పినారము. మానవసేవయె దేశసేవయు, దేశసేవయె యీశ్వరసేవయు గావున దీనిం జేపట్టి మీపట్టివలెఁ బోషించుభారము మీపయిం బెట్టినారము.

64 పుటలను గలిగి, చిత్రపటశోభితమై విలసిల్లు నీపత్రిక సర్వజనసులభముగ నుండునట్లు సంవత్సరమునకు రు. 3 లు మాత్రమె చందా నేర్పరచినారము. **అభిమానులకు రు. 5 లు; పోషకులకు రు. 10 లు;** రాజపోషకుల యాదరము **వారి యనుగ్రహాధీనము.**

మానవసేవా కార్యస్థానమున వెలకు దొరకు గ్రంథములు.

1. కబీరు.—(ఇందు చరిత్రాంశము వచనముగను, ఉపదేశములు పద్యములుగను నుండును.) అత్తిలి సూర్యనారాయణగారిచే రచియింపబడినది. 0-2-0

2. బంగాళాదుంప.— నిడదవోలు వేంకటరావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-2-0

3. అగ్గిపెట్టెలయంత్రశాల.—కందుల శ్రీమన్నారాయణగారిచే రచియింపబడినది. 0-4-0

4 లోకపావనశతకము.—(ఇందలి పద్యములు భక్తిరసము నొలికించును) ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారిచే రచింపబడినది. 0-2-0

5. కోటిలింగశతకము.—(రామలింగేశశతకమునను సరించి వ్రాయబడినది. ఇందలిపద్యములు నీతిని దేశభక్తిని పురికొల్పును.) సత్యవోలు అప్పారావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-3-0

6. స్త్రీలయెడ మనము గావించు పంచమహాపాతకములు. నాళము కృష్ణారావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-1-0

7. వీరమతి.—(వీరరసప్రధానమైన యేడంకముల నాటకము. ఇందు దేశాభిమానము, స్వార్థత్యాగము, స్త్రీసాహసము ప్రదర్శింపబడును) మంగిపూడి వేంకటశర్మ, ముట్నూరి వేంకటసుబ్బారాయుడుగార్లచే రచియింపబడినది. 0-10-0

8. భారతీయ సందేశము.—(స్వదేశాభిమానమును, విదేశయాత్రవలని ప్రయోజనములను వెల్లడించు నొక భాణము.) కవుకొండల వేంకటరావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-1-6

9. భక్తితరంగిణి.—(ఇందు భగవద్భక్తి, దేశభక్తి, మానవసేవ మున్నగువాని గూర్చినపద్యములు గలవు.) 0-2-0

కోటిలింగశతకము.

సీ. శ్రీలఁ జెలంగు నీక్షితిజీవరాసుల సతతంబు గాపాడు సామి యెవరొ
దుష్టశిక్షణమును శిష్టరక్షణమును సలుపుచు నుండెడి సామి యెవరొ
కరుణతో దీనులఁ గాచి మన్నించెడు సదయులఁ బ్రోచెడు సామి యెవరొ
వికలవర్తనమును వెన్నంటితఱుముచు సమబుద్ధి నొసఁగెడు సామి యెవరొ
యెఱుఁగలేనట్టి మూఢాత్ములెందరైన గలరు భువిలోన వారితోఁ గలసిమెలసి
యుండునరులకు గష్టంబు లుండకున్నె? కుటిలజనభంగ! సత్సంగ! కోటిలింగ! 1

సీ. సకలపదార్థముల్ సమకూర్చి జీవుల వరకృపామతి బ్రోచు పంటకాఁపు
గాఢమౌ కలుషాంధకారంబు నెడబాపి చక్కఁగాఁ గాపాడు చందమామ
మానసంబులలోన జ్ఞానతేజంబును బ్రసరింపఁజేయు ప్రభాకరుండు
శాంతాదిగుణముల సమకూర్చి తనవారి సంతుష్టులుగఁ జేయు సంపద్దాత
ఆదిమధ్యాంతశూన్యుఁడై యలరువాఁడు! నున్నవాఁడును లేఁడనుకొన్నవాఁడు
మానసోద్యానవీథుల మరిగినాఁడు కుటిలజనభంగ...... 2

సీ. అచలకింజల్కంబు నానందరసపూరమై వెలుఁగుచు మానసాంబుజంబు
నిగుడుచునుండంగ నెఱిఁ గానలేక సంసారసాగరనిమజ్జనము కలిమి
కాసారముల చెంత కాననంబులపొంత పర్వతశ్రేణుల పాదపముల
జడమతి పుష్పమంజరులకై సతతంబు సంచరింపఁడె పూఁట సలుప నెంచి
శాంతమును సత్యభాషయు శమము దమము। విమలవిజ్ఞానమును గల్గు విబుధవరులు
చేయుబోధల వినకున్న చేటుగాదె? కుటిలజనభంగ...... 3

సీ. సకలశాస్త్రంబులసార మెఱింగిన ఘనమైనపాండితి గలిగియున్న
బ్రహ్మచర్యంబును బడిబడి సల్పిన తీర్థాలవెంబడి తిరుగుచున్న
క్రతువుల నెప్పుడు గావించుచుండిన వ్రతములఁజేయుచు వఱలుచున్న
యతివేషములఁ దాల్చి యాచించుచుండిన వేదాంతవేద్యులై వెలయుచున్న
రిత్తకోరికలకు లోఁగి బత్తితోడ। నెన్నిపూజలఁజేసిన నేమిఫలము
ధర్మసత్యశౌచంబులఁ దప్పువారు కుటిలజనభంగ...... 4

సీ. అనవరతంబు మోహాటవిలోఁ బడి చరియించు యువతీకుచగిరులందు
గొండ్లి సేయుచునుండు గొంటుతనంబున నాశ లన్ శాఖల నత్తమిల్లు
విమలవర్తన మను విజ్ఞానవల్లరీ పుష్పమంజరులను బుణికి వేయు
గౌనము లేకుండుట ననరాని కార్యంబు లెన్నెన్ని జేయుచునున్న సుంత
తనివి నొందఁడు మానసవనచరుండు! రాగలతబద్ధుఁడై యుండి భోగపరత
దేహ మస్థిర మనుమను తెలియలేఁడు కుటిలజనభంగ....... 5

సీ. జలములో సతతంబు ఏకమానంటఁ జేసి పరమపావనుఁ డంచు బలుకఁదగునె
యుపవాసముల నుండి వపువు గ్రుక్కఁగఁ జేయు పరమపావనుఁడంచు బలుకఁ దగునె
సంగేచ్ఛలేమిచే సకియపాం బెడబాయ పరమపావనుడంచు బలుకఁ దగునె
యాకలంబుల మెక్కి యన్నంబు దిననున్న పరమపావను డంచు బలుక దగునె
మోక్ష మిచ్చుట కివ్వియే మూలమైనఁ! జేఁపలు దరిద్రజనములు జెందకున్నె
పండులును వానరంబులు సఫలముక్తి! కుటిలజనభంగ....... 6

సీ. ధనకాంక్ష లేక సద్ధర్ములై యుండుట వేషధారణ లేక వెలయుచుంట
కాయకష్టంబుచేఁ గలుగు ధనంబున జీవయాత్రను జెల్లఁ జేయుచుంట
అందఱ మొక్కటే యనుమాట నెరనమ్మి పరులసౌఖ్యమునకై పాటుపడుట
ప్రాయంబు బుద్ధప్రాయంబుగా నెంచి క్షాత్రధర్మంబుతో జరుగుచుంట
మానవుల మనోవీథుల మసలినట్టి! దినములు గతించిపోయె నీదేశమందు
కలరు దుర్జను లీనాఁడు కలవు తీర కుటిలజనభంగ....... 7

సీ. వేషభాషలలోన విద్వాంసులన నుండి నీతివర్తన లేని నీచమతులు
జపతపంబులఁ జేయ నిపుణులై యుండి సత్యభాషణ లేని చపలమతులు
నీతిని బోధింప నేర్పరులై యుండి దుర్వర్తనము సేయు దుష్టమతులు
పరకాంతలను గూడఁ బాడిగా దనుచుండి వేశ్యలతో నుండు వికలమతులు
తగనివేషంబులను దాల్చి పొగడుకొనుచు! మోసపుచ్చఁగ నేర్తురు మాఘమతుల
సాధువులచెంత తమయాట సాగిరాదు. కుటిలజనభంగ..... 8

సీ. ధనము గల్గినదంచు తగనిగర్వమె కాని బుధుల నాశ్వాసించు బుద్ధి లేదు
విద్య నేర్చితి నంచు విఱ్ఱవీగుటె కాని మంచిచెడ్డల నెంచు మనసు లేదు
కర్మిష్ఠి నేనంచు కరము బల్కుటె కాని వారాంగనాసక్తి వదలలేదు
తత్వవిదుఁడ నంచు తాఁ జెప్పుటయె కాని పరమమార్గంబు బాయలేదు
సంఘసంస్కారుల మటంచు జాటువారికడన దుర్వర్తనంబులు కదలలేదు
జాల మొకరీతినుండదు గాదె జగతి? కుటిలజనభంగ....... 9

సీ. చేరి సంస్కారులఁ జేయ జూతురు గాని సమనుర్గుణంబుల నెమకలేరు
పెరకాంతలకు విద్య గరప నెంతురు గాని సమవా మాధ్యంబు తెలుపలేరు
జాతిభేదము లేల జనుల కంచురు గాని వెలిపత్రికల బాసి వెలుగలేరు
అన్నమాటల తప్ప ననుచుందురే గాని పరుషవాక్యములను బాయలేరు
పైపటాటోపముల జూచి భ్రాంతిజెంద, పేరునకుమాత్రమే గొప్పబిరుదు దాల్చి
మోసపుత్తురు ప్రజల నీవేసగాండ్రు, కుటిలజనభంగ.............. 10

సీ. సత్యసంధుఁ డటంచు సభలలోఁ జాటిన మాత్ర ప్రల్లదములు మాటువడునె
నీతిమంతుఁ డటంచు నెంతవర్ణించిన తగని దుర్గుణములు దగ్ధమౌనె
దానసీలుఁ డటంచు తనవారు వాఁకింప పిసిని గొట్టుతనంబు విసిగిపోనె
కరుణామయుఁ డటంచు కరము బల్కుచునున్న మాంసభోజనములు మాటుపడునె
నడవడులు జక్కఁగాలేని నరులు పరుల, మోసపుచ్చఁగ దాల్చరే వేసములను
వాని జూచి భ్రమించెడు వారు గలరె, కుటిలజనభంగ............... 11

సీ. కమలాక్షి సొగసుకన్గవ గాంచి మది సొక్కి కలయఁగా వలెనను కాంక్ష బొడము
తరుణుల యధరముల్ తేలిరాకులని నమ్మి స్మరచాపహతి జెంది మరులు గొనుచు
పొలతుల కనుసన్న దిలకించి విలసించు మరుబారి కోర్వక పొరలి పొరలి
సకలసౌఖ్యంబులు శాశ్వతములె యని భావించు మోహవిభ్రాంతి జెంది
కాని దలపఁడు వ్యాధ్యభిమానగ్రస్త, మైన దేహ మస్థిరమని యాత్మలోన
జడమతుల వేరి తరమౌను చక్కఁజేయ, కుటిలజనభంగ........... 12

సీ. పరమపావనలైన పడతుల నీక్షించి మదనార్తిఁ గుందు దుర్మార్గుఁ డొకఁడు
చాలికాడ నిను బాసి మెలఁగలేనని కూర్మి జూపి మోసముచేయు కుంత యొకఁడు
సభలలో నీతుల జక్కఁగాఁ దెల్పుచు నవ్వుల నెగవేయు నధముఁ డొకఁడు
మంచివారినిఁ జూచి మది సహింపఁగలేక దూరి నాశము గోరు దుష్టుఁ, డొకఁడు
నీతిమంతుఁడు, కూర్మిసంగాతకాఁడు, సత్యవాక్యసంపన్నుఁడు సంప్రదాత
గాఁడె యీనాఁడు లోకులు గౌరవింప, కుటిలజనభంగ.................. 13

సీ. స్నానంబు గావించి సన్నదువ్వలువలు మేన విభూతియు మెఱయఁజేసి
తావళంబుల దాల్చి తపసి వా బనుటకై తగియె యుంటి నటంచు తనివినొంది
చల్దికూడు కుడిచి చయ్యన సేతెంచి వీధుల యాచించు విప్రవరుఁడు
కరుణానిధే యంచు కరముఁ బల్కుచునున్న పరమభక్తుం డనఁబడునె చెనటి
అట్టి దుర్మార్గు లుండిన యవని సుజన, సంఘమైనను దౌర్బల్యసమితిగాదె
మోసగాండ్రకు గురువు లీ వేసగాండ్రు, కుటిలజనభంగ.............. 14

సీ. తుంటరు లగువారి సంటి వర్తించుట తగదు కోవిదులకు దానఁ జెడరె
మాటనేర్పరి యంచు మనసిచ్చి మెలఁగిన నరులతో కొండెముల్ నమ్మబలికి
మిత్రుల నెడబాపి శత్రుత్వమును జూపి కార్యముల్ చెఱుపును గాదె చెనటి
గుణముకలాఁడని కూడ రానిచ్చిన తప్పు త్రోవలఁ బెట్టి ముప్పు దెచ్చు
నట్టి దుర్జనుమైత్రి నీ యవనిలోన, గలిగి యుండుట తగదెప్డు ఘనమతులకు
సజ్జనులమైత్రి గోరరే సాదు జనులు, కుటిలజనభంగ................. 15

సీ. కోఁతి చేతను బట్టు కుసుమంబు దలపంగ పలుగాకితోనుండు పండితుండు
చిలుకతో మెలఁగెడు చిఱుతకప్ప దలఁప పలుగాకితోనుండు పండితుండు
చలిచీమ గమిలోన మెలఁగెడు సర్పంబు పలుగాకితోనుండు పండితుండు
పాదరసంబులో నీదులాడు పసిండి పలుగాకితోనుండు పండితుండు
గాన విబుధులు దుష్టులతోన మైత్రి, బాసియుండుట న్యాయంబు దోస మెఱిఁగి
కోవిదుల బుద్ధి చెఱుపఁడే కొండెకాఁడు, కుటిలజనభంగ................. 16

సీ. మిత్రులవలె తారు మెలగుచు నుండియే హానిసేయుదురయ్య మానహీను
లట్టివారినిఁ జేర్చునట్టి వారికి నున్న గౌరవం బెల్లను గంగఁ గలయు
నమ్మి వర్తించెడు నరులకు ద్రోహంబు చేసిన నద్దాన చేటు గాదె
మంచి పెద్దల నెంచి మనుచుండు వారెపో ధర్మాత్ములనుటకు తగిన వారు
కొండెముల చెప్పు మూర్ఖుల గోనము నెఱిఁగి, దూరముగ బారదోలుచు ధీరమతులు
మసలు చుండిన తమకీర్తి మాటు వడునె, కుటిలజనభంగ................. 17

సీ. అన్న దమ్ములతోడ నత్త మామలతోడ తల్లిదండ్రులతో నితరుల తోడ
కలహించి సజ్జనుల్ గానంగ బడినచో కపట భక్తినిఁ జూపి గౌరవమును
పొందితి నంచు నుప్పొంగుచుండెడిధూర్తు చేర నీయగరాదు ధీరమతులు
గుణవిహీనులరైనకుటిల వర్తనులను దరిజేర్చువారి వర్తనము చెడదె
నీతిమాలినవారిని నేర్పుతోడ, తరుము చుండుట న్యాయంబు ధన్యమతులు
కొంపలను మాపఁ జూడరే కూళజనులు, కుటిలజనభంగ............... 18

సీ. మేలైన వస్త్రముల్ మేన దాల్పఁగవచ్చు పరులచే నిందింపఁ బడకయున్న
కొంప లెందరివైనఁ గూలఁ ద్రోయఁగవచ్చు మానాభిమానముల్ మాయమైన
సతుల చెంతను జేరి సరస మాడఁగవచ్చు సిగ్గును బిడియంబు బుగ్గియైన
కొండెంబు చెప్పెడి గోనమె యుండఁగవచ్చు పరుల నిందలకు తా వెరవకున్న
నీతిమాలినవారెపో నెగడు చుంద్రు, వారి వెనువెంట దిరిగెడు వారలెల్ల
నీచు లౌటను దూషింప నేరమౌనె, కుటిలజనభంగ............... 19

సీ. సంఘసంస్కారంబు సలుపనెంచుటె కాని యింటిలోపలి కొఱఁత నెఱుఁగలేరు
నీతివాక్యంబుల నేర్చి చెప్పుటె కాని తమయవినీతులఁ దలఁపలేరు
పరులదుర్మార్గంబుఁ బాపఁ జూచుటెకాని తమదుర్గుణంబులఁ దఱుమలేరు
ఇతరులపోరాట నెఱిఁగి తీర్చుటెకాని ఘాతుకవృత్తుల గడవలేరు
గీ. గొప్పవారల మంచును జెప్పువారు, సభలలో సామవాక్యముల్ చాటఁగలరు
కాని సద్వర్తనంబును బూనలేరు, కుటిలజనభంగ ! సత్సంగ ! కోటిలింగ ! 20
సీ. ధర్మశాస్త్రంబుల మర్మ మెఱింగియు ఘాతుకులను బ్రోచు ఘనులు లేరె
సామవాక్యంబులఁ జక్కఁగాఁ బల్కుచు కన్నగాండ్రై యుండు ఘనులు లేరె
పరకాంతలను గూడఁ బాప మనుచుఁ జెప్పి కనబడ్డసతిఁ గూడు ఘనులు లేరె
త్రాగుపోతుఁదనంబు తగ దని బోధించి కల్లుసారా త్రాగు ఘనులు లేరె
గీ. నీతివాక్యంబులను నేర్చి నేర్పుతోడఁ, జెప్పుటకు పెద్దలే యైనఁ జెడుగుపనుల
వదలి జీవింప ఖలులకు వశమె తలప, కుటిలజనభంగ 21
సీ. కారణములులేని కలహంబు గల్పించి యొరులతోఁ బోరుచు నుండుటయును,
కరుణలేకుండుట, కపటస్వభావంబు, పరవధూగమనంబు, పరధనంబు
గైకొనఁ జూచుట, కల్లలాడుటయును, త్రాగుపోతుతనంబు; తనివిలేమి;
పరువు మర్యాదయు పాటింపకుండుట, సజ్జనదూషణ, స్వజననింద,
గీ. తలకుఁ దగనివేషంబును దాల్చుచుంట, యనఁగఁ బరఁగుచు నుండు నీయవగుణములు
సహజసామ్రాజ్యములు దుష్టసంఘమునకు, కుటిలజనభంగ 22
సీ. మ్రుచ్చిమిసేయించి మాటలఁ దెప్పించి న్యాయమార్గంబున నడచువారు
గొంతులు కోయించి గొప్పదుస్తులు గాన్చి నీతుల బోధించి నెగడువారు
తగవులఁ గల్పించి ధనమార్జనము చేసి ధర్మాత్ము లనుపేరు దాల్చువారు
సమకూర్చి యుంచిన చందాల నెగబెట్టి పరహితకారులై ప్రబలువారు
గీ. తలకుఁ దగనివేషంబులఁ దాల్చి కరము, పట్టణంబుల జనులను బాధపెట్టి
బ్రతుకఁజూతురె యొరులకుఁ బట్టువడక, కుటిలజనభంగ 23
సీ. అందఱ మొక్కటే యని నమ్మవలె నన్న నసమానబుద్ధియె యావహిల్లు
పేదల సమబుద్ధి నాదరింపఁగ నున్న పిసినిగొట్టతనంబు కసరిగొట్టు
విద్యయు బుద్ధియు వెలయుచునుండినా గర్వంబు తలకెక్కి కదలనీదు
మతులు చిక్కఁగఁబట్టి మనసు నిల్పఁగనున్న పంచబాణుఁడు చాల ప్రబలుచుండు
గీ. మలఁగు వెనువెంట నెప్పుడు మరణకాంత, కాలచక్రవేగము భయంకరము గాదె
సమయు నెన్నఁడు దుర్గుణసమితి జగతి, కుటిలజనభంగ 24

సీ. ఇతరులదోషంబు లెన్నుచుండుట కన్న దనతప్పులను జూచుకొనుట మేలు
పెఱవారిమాటల బిఱుగుసేయుట కన్నఁ దనమాటలోఁ దప్పు గనుట మేలు
పరులవర్తనఁ జూచి బాగులేదనుకన్నఁ దనవర్తనముఁ జూచికొనుట మేలు
ఇరుగింటికలహంబు నెఱిఁగి నవ్వుటకన్నఁ దనయింటిపోరాటఁ దఱుమ మేలు
గీ. తమకుఁ గలయట్టి తప్పులఁ దా రెఱుఁగక, త్రుళ్ళిపడుచుందు రయ్యయో దుర్నయాత్ము
లట్టివారిని దరిఁజేర్ప నర్హమగునె, కుటిలజనభంగ............... 25
సీ. కొందఱు యోగ్యుని గొఱగాఁ డనుచు నుండ జాలి బాలించు సజ్జనులు లేరె
కొండెకాఁ డితఁ డంచు కొందఱు పలుకంగ విని పాప మనుచుండు జనులు లేరె
మాయలాఁ డిత డంచు మఱి కొంద ఱని దూఱఁ బుణ్యాత్ముఁ డని పల్కు బుధులు లేరె
గుణవిహీనుఁ డటంచుఁ గొందఱు నిందింప నుతిసేయుచుండు పండితులు లేరె
గీ. మంచివారలఁ జూచి సహింపలేని, నీతిమాలిన కుమతుల నింద కేమి
సజ్జనులు మెచ్చవలె గాని సాధుజనుల, కుటిలజనభంగ............... 26
సీ. కమలినీపత్రసంగతజలబిందువు గతి చంచలంబు జీవితము సూవె
కాయము దలపోయఁగా రోగపీడితం బభిమానమునకును నాస్పదంబు
సంసార మన్నదో సకలపాతకముల నిలయంబు సుజ్ఞాననిందితంబు
లోకముఁ జూడఁగా శోకనిమగ్నంబు ఘోరదురాచారఘూర్ణితంబు
గీ. గాన సజ్జనసేవయే కరము చేయు, చుండవలయును దురితంబు లండఁ జేర
వట్టివారలె పుణ్యాత్ము లందు నిందు, కుటిలజనభంగ............... 27
సీ. కన్నులపండువై కానఁబడు నటంచుఁ జిన్నిబాలల పెండ్లి సేయ నేల?
కన్నెప్రాయమునాఁడె కాంతలు ధవుఁ బాసి వైధవ్యమును పొంద వగవ నేల?
పొరుగువారలు చూచి పొలఁతియవస్థకుఁ జింతింపఁ గని సిగ్గుజెంద నేల?
కటకటా మనబాల కర్మ మీగతి నుండ నెవరివల్లం బని యేడ్వ నేల?
గీ. నిర్మలజ్ఞానమునకు సద్ధర్మమునకు, సకలసుఖనివహముల కాస్పదము గానఁ
బెలఁగి వయసునఁ బెండిలి సేయ రాదె, కుటిలజనభంగ............ 28
సీ. కొంకక గుజ్జనగూళ్లు మెక్కెడునాఁడె మగనిసయ్యాటల మరగవలెనె
చిన్నారిపొన్నారి చిఱుతప్రాయమునాఁడె పిల్లతల్లులై పెరగవలెనె
కూకటివేణితోఁ గురులు కూడనినాఁడె వైధవ్యమును బొంది వగవవలెనె
అచ్చనగండ్లాట నాడుచుండెడినాఁడె దుఃఖవారాశిలో దుముకవలెనె
గీ. పండితుల మంచు జెప్పు నీబాడబులకు, సిగ్గు లేకుండుటచే నిట్టిచేటు గలిగె
ననదలై యున్న యబలల కనవరతము, కుటిలజనభంగ............ 29

సీ. తోడికాంతలతోడఁ గూడి పేరంటంబు సేయఁబోవుట లింక చెల్లె నాకు
ఘమఘమవాసనల్ గ్రమ్ముపుష్పంబుల ధరియించువేళలు తప్పెనాకు
మంచిచీరలు గట్టి మావారు ననుబిల్వఁ బోయి సేవించుట పోయె నాకు
మగఁడు చేరఁగ బిల్చి మల్లెలు సిగజుట్టు తరుణంబు లన్నియుఁ దరలె నాకు
ఎట్లు లోపుదు విరహార్తి నింకమీఁద, నెట్లు గడపుదు ప్రాణముల నింకమీఁద
ననుచు విలపించు విధవల యార్తి వినవె, కుటిలజనభంగ ! సత్సంగ ! కోటిలింగ ! 30

సీ. మనసులోపలి చింత మల్లడిగొనుచుండ దాచివేయంగ నాతరముగాదు
పైకొన్న వలవంత బయలుపడుచునుండ దాచివేయంగ నాతరముగాదు
కామిరెప్రాయంబునఁ గోర్కె లువ్విళులూర దాచివేయంగ నాతరము గాదు
విరహార్తి నొందెడువేళ భావజుబాధ దాచివేయంగ నాతరము గాదు
పతిని బాసిన భామకు బ్రతుకదేల ? , ధవుఁడు లేనట్టి మగువకు ధన మదేల ?
యనుచు విలపించు విధవలయార్తి వినవె, కుటిలజనభంగ............... 31

సీ. అడవిని గాసినయట్టి వెన్నెల సుమ్ము పతిలేనిభామ యౌవనము దలఁప
వనమున వర్షించు వారివాహము గాదె చెలువుని బాసిన చేడెకోర్కె
కాననంబున బూయుఁ కమ్మసంపఁగి జువ్వె సుందరాంగుఁడు లేని సోయగంబు
కాంతారమున నుండు వింతఫలంబు సూ మగఁడు పోయిన సతి మంచితనము
ప్రాయమున నుండు సతులకు పతులు బాయ,గలుగు దుఃఖంబునకు మేర గలదెదలఁప
ననుచు విలపించు విధవలయార్తి వినవె కుటిలజనభంగ............ 32

సీ. కురులు చక్కఁగదువ్వి విరులు చుట్టఁగఁ జూచి తగ దని బోధించు తన్వి యొకతె
సరిగంచుచీరలు ధరియింపఁ గని చాలవగచి దూఱుచునుండు మగువ యొకతె
యీడువారలతోడ గూడి యాడెడువేళ పిలిచి నిందించెడు పొలతి యొకతె
పట్టెమంచముమీఁద పవ్వళించినయెడ నింతచే ఱేలను నింతి యొకతె
యెల్లవేళలఁ బీడింప నెట్లు లింక, బ్రతుకఁగలవారల మటంచు బలుకుచుండు
బాలవిధవల మొఱ్ఱల బాపవలదె, కుటిలజనభంగ................ 33

సీ. బాల్యవివాహముల్ పారదోలియు మమ్ము రక్షింపరే యను రమణి యొకతె
శాస్త్రవిద్యల నేర్పి జవరాండ్ర మౌఢ్యంబు బాపరే యని కుందు పడతి యొకతె
నిర్బంధవైధవ్యనిర్మూలనముచేసి కాపాడరే యను కలికి యొకతె
యశము పోగొట్టు కన్యాశుల్కముల మాని దాన మీయరె యను తన్వి యొకతె
గృహములం దుండి విలపింప నహరహంబు,జూచి సహియింపఁ జెల్లునే చులకఁజేసి
మాన మభిమానమును గల మనుజవరులు, కుటిలజనభంగ............ 34

సీ. కావ్యపాఠంబులు శాస్త్రసంగీతముల్ బోధించు గురువుల బూజగించి
వైశేషికులు సేయు వ్యాఖ్యల వేదాంతవేద్యుల బోధల విని స్తుతించి
మాన్యవర్తనులైన మనుజులఁ దిలకించి సత్యసంపత్తికి సంతసించి
విజ్ఞానపుంజము లెన్నో సేయుచున్న పనివాండ్ర నేర్పును బ్రస్తుతించి
పరుషవాక్యఘోరేయులఁ బనులుచేయఁ, జేతగానివారల దరి జేరిపావె
కాలమొకరీతి నుండదుగాదె జగతి, కుటిలజనభంగ........................35

సీ. దయయు సత్యము శౌచధర్మంబుల నెఱింగి బ్రతుకువారలు కానబడుట లేదు
దేశభాషలలోనఁ దేజరిల్లి వినీతిగలిగిన మనుజులు కానరారు
పరకాంతలను తల్లిభాతిగా మదినెంచి సంచరించెడివారి సంఖ్య తరిగె
జంతుజాలములపై జాలిగల్గి చరించు ఘనసుమనస్కులఁ గాంచు టరిది
మాటనిల్పఁడలేనట్టి మానవులును, నాడితప్పెడువార లీనాడు గలరు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ............... 36

సీ. చక్కనిసాహిత్యసంపద గల్గిన పండితవర్యులు పలుచబడిరి
అనుభవజ్ఞానులైనట్టి కవీశ్వరుల్ కనబడుదినములు గడచిపోయె
సన్నని కెంబట్టుసాలుల రచియించు నేర్పరు లందఱు నీల్గినారు
జీవకళలతోడఁ జెలఁగు విగ్రహముల నిర్మించు పనివాండ్రు నేలఁబడిరి
కష్టపడి జీవయాత్రను గడపనున్న, కూలిపని చేయువలయును కూటికొఱకు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ.......................37

సీ. పరులపంచలఁ జేరి బ్రతుకరాదని చెప్పు శాస్త్రవినీతులు సమసిపోయె
పరులక్షేమము గోరి బ్రతుకుఁ డనుచు చెప్పు శాస్త్రవినీతులు సమసిపోయె
పరుల కీడొనరింపఁ బాప మనుచు జెప్పు శాస్త్రవినీతులు సమసిపోయె
పరులఁ బూజించుటే పరమార్థ మని చెప్పు శాస్త్రవినీతులు సమసిపోయె
పరులఁ బీడించి సతతంబు బ్రతుకువారు, పరుల యాచించువారలు ప్రబలినారు
కాలమొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ............. 38

సీ. చిత్రచిత్రములైన చీనిచీనాంబరములఁ జేయు నేర్పెల్ల మూలఁ గొదిగె
చూడఁజూడఁగఁ గ్రొత్తసొంపు నాపాదించు చెక్కడంబులప్రౌఢి చెన్నుమాసె
వింతవింతలరంగు లెంతో మెఱయఁజూపు చిత్తరువులకీవి శిథిలమయ్యె
కష్టంపుబనులైన గడియలో నెఱవేర్చు యంత్రనిర్మాణంబు మంత్రమయ్యె
పనులు చేయంగవలె నన్న పరికరములు, కొరుల యాచింపవలె నిప్పు డున్నవారు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ.............. 39

సీ॥ చుట్టుగోడలు లేనియట్టి లోగిళ్లను బారుతీరిన యిండ్లపంక్తిఁ జూచి
చిగురుజొంపములతో జెన్నొందుపందిళ్ల ముందుభాగములుండు మురువుఁ జూచి
ఇంటింటికడ నెంతొ యింపుగా విలసిల్లు శ్రీపంపుపంక్తుల తేజు జూచి
అన్నమాటలఁ దప్పనట్టి ధర్మాత్ముల పాండిత్యసంపదపటిమఁ జూచి
నియమవృత్తులు లేని దుర్నీతిపరుల, తోడ గ్రీడించుచుంటివి వీనాడు నీవు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ సత్సంగ కోటిలింగ 40

సీ॥ అశ్వత్థవృక్షంబు లందంద గన్పట్టు చల్లనివీధుల సౌరు జూచి
పచ్చనిపందిళ్ల పసమీరి చక్కఁగా బారుతీరిన యిండ్లపంక్తిఁ జూచి
వేదశాస్త్రార్థవేత్తలు పండితుల్ నీతులు బోధించు నేర్పు జూచి
ప్రజలైకమత్యసంపద గల్గి విలసిల్ల లేవడిలేని పల్లియలఁ జూచి
చిచ్చవడనేల? నేను నీమెచ్చుబడయ, పరుల కపకారములుచేయు నరులు లేరె
కాల మొకరీతి నుండదుగాదె జతిగ కుటిలజనభంగ,............ 41

సీ॥ ధర్మశాస్త్రపురాణతాత్పర్యవేత్తలై విలసిల్లుచుండెడి విప్రవరుల
వైరివీరుల నెంతవారలైన దునుమాడి రాజ్యంబు లేలు రారాజవరుల
సకలవస్తువులతో సలుపు బేహారముల్ రాణనొప్పు కిరాటవరుల
కనులపండువుగాఁగ గన్పట్టు పైరుల గాపాడుచుండెడి కాపువాండ్ర
జూచి సంతసించిన నీవు చూడవలసె, కలుషకార్యధౌరేయుల గాపురుషుల
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ............ 42

సీ॥ ఆలాపమున రాల నల్లన గరగించు గాంధర్వమును నేర్చు ఘనులు లేరు
మధురస్వనంబులు మల్లడిగొనుచుండ మురళిగానము సేయు నరులు లేరు
సకలజంతువులకు సంతసంబును గూర్చు వల్లకి రవళించువారు లేరు
ధన్యులు మదిమెచ్చ తాళగతి మురజరవమునఁ జూపు సరసులు లేరు
శంఖములను బూరించెడు జనులు లేరు, సరసదేశీయవిద్యలు సమసిపోయె
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ.......... 43

సీ. వేదఘోషణలతో విలసిల్లు పురములు, పురముల గ్రీడించు వరసుమతులు
సుమతులు బోధించు సూనృతవాక్యముల్, వాక్యముల్ దప్పని వర్తనములు
వర్తనంబున నీతి బాటించు వటువులు, వటువులు వెన్నంటు వరసుకవులు
కవుల రక్షించెడు ఘనమహారాజులు, రాజు లేలెడి మహారాష్ట్రములును
గలిగి కన్నులపండువై కానబడెడు, దినములు గతించిపోయె నీ దేశమందు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ............ 44

సీ. ఆకాశమండలం బవఘళింపఁగఁ జాలు కొత్తళంబులఁ గట్టు గొప్పతనము
పటుబలాఢ్యులు చేతఁ బట్టి యెత్తగలేని ఖడ్గముల్ నిర్మించు కౌశలంబు
కఱకువాల్వేటుల కందువారని యట్టి కవచంబులను చేయు గౌరవంబు
వాయువేగంబుతో వడి జని ఛేదించు గొఱకల నిర్మించు సరసతయును
భరతఖండనివాసుల ప్రబలకీర్తి వెలయఁజేసిన దినములు వెడలిపోయె
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ............ 45

సీ. సకలశాస్త్రజ్ఞులు చక్కగా నీతుల బోధించి మించెడు బుద్ధిబలము
సత్యసంపన్నులు సాహిత్యగరిమంబు నేర్చి వర్తించెడు నీతిబలము
నిర్మలహృదయులు ధర్మమార్గంబులఁ దప్పి చరింపని ధైర్యబలము
శాంతస్వభావులు సాహసంబును జూపి శత్రుసేనలఁ బట్టు శౌర్యబలము
భరతఖండంపుకీర్తిని ప్రబలఁజేయ, వెలయుచుండెడిదినములు వెడలిపోయె
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ............ 46

సీ. అడవి నల్లాడెడునట్టి బెబ్బులినైనఁ బట్టి బంధించెడు బాహుబలులు
ఆఁకొన్న సింగంబు నవలీల సందిట సాహసంబున బట్టు శౌర్యనిధులు
కులపర్వతంబులఁ గూఁకటివేళ్లతోఁ బెకలింపగలిన పీనభుజులు
కొండలపైనుండు కోటగోడల నెక్కి శాత్రవులను బట్టు సాహసికులు
భరతఖండంపుకీర్తిని ప్రబలఁజేయ వెలయుచుండెడిదినములు వెడలిపోయె
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ............ 46

సీ॥ మచ్చికపడునట్లు మాయమాటలఁ జెప్పి పరధనంబులఁ గొంచు బ్రతుకువారు
పూర్వార్జితములైన భూముల తెగనమ్మి కూటసాక్ష్యములకై కుందువారు
కడుపుకూటికొరకు కన్నకూతుల నమ్మి పాపులై యగచాట్ల బడెడువారు
కష్టపడి ధనంబు గడియింపగా లేక నీచకార్యంబుల నేర్చువారు
చెడుగుపనుల నాసక్తితోఁ జేయువారు, పట్టణంబులఁ బల్లెలఁ బ్రబలినారు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ! సత్సంగ! కోటిలింగ! 48

సీ॥ పరకాంతలను జూచి మరులుగొనెడువారు, పరధనంబుల కాసపడెడువారు
పరపీడనముచేయ పరుగులెత్తెడువారు, పరులఁ జూచిన రోఁతపడెడువారు
పరుల సంరక్షింపఁ బాప మనెడువారు, పరులభాగ్యము జూచి వగచువారు
పరుల బాధించుటే పరమార్థ మనువారు, పరులమానము భంగపరచువారు
పోరుబోతులు దుష్టులు బాపమతులు, పట్టణంబులఁ బల్లెలఁ బ్రబలినారు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ 49

సీ॥ చెప్పెడిమాటలు చేసెడిచేష్టల్లు నొక్కటేతీరున నుండువారు
కష్టపడి ధనంబు గడియించి కూటికై పరుల యాచింపక బ్రతుకువారు
పరులకు గల్గిన బాధలఁ దలపోసి తమకు గల్గినయట్లఁ దలచువారు
దుర్మార్గవృత్తులఁ దూలువారలఁ జేరి నీతివర్తనమును నేర్పువారు
పేదవారల దరిచేరి ప్రీతితోడ, నాదరించెడి సజ్జను లరిగినారు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ 50

సీ॥ ఒకనాఁడు భోజనం బొదవ సంతసపుండి, తినతిండి లేకున్న దిగులుపడఁడు
ఒకనాఁడు సుఖపుబ్బ నుబ్బి వేరొకనాఁడు కష్టంబు లుండిన కందబోఁడు
ఒకనాఁడు పూసెజ్జ లుండిన శయనించి రాతి నేలఁ జూచి మూతిముడవ
డొకనాఁడు సంపద లుండ గర్వముజూపి లేమి గల్గిననాఁడు క్లేశపడఁడు
సుఖము దుఃఖము సమముగా జూచుచుండి, తలఁచుపని నిర్వహింపంగఁ దమకమందు
కార్యసాధకుఁడైన సంఘాభిమాని, కుటిలజనభంగ 51

సీ॥ పాయసాన్నముఁ దినుభంగి భక్షించుబో కష్టదినములందు గంజికూడు
ధవళాంబరంబులు దాల్చిన ట్లెంచుబో మలినవస్త్రము గట్టి పనులవేళ
పూలతోటలకుఁ దాఁ బోయిన ట్లెంచుబో వనములలో నుండవలసె నేని
హొంబట్టుపరుపుపై నొఱగిన ట్లెంచుబో పచ్చికబయళులఁ బవ్వళింప
కాని ధైర్య మావంతయు గదలనీక, తలఁచుపని నిర్వహింపంగఁ దమకమందు
కార్యసాధకుఁడైన సంఘాభిమాని, కుటిలజనభంగ 52

సీ॥ కాంతారసీమల కడగండ్లఁ బడుచున్న, తోడివారలు తన్ను దూఱుచున్న
సకలకష్టములును సాగనీయకయున్న, కూళలు వెన్నంటి కోసరుచున్న
బంధుగులందఱు నింద సేయుచునున్న, దారిద్ర్యదేవత తన్నుచున్న
మిత్రులు దరిఁజేరి మేలుమే లనకున్న, కార్యసాఫల్యంబు గలుగకున్న
తగనిపని బూని తంచు నధైర్యపడక, తలఁచుపని నిర్వహింపంగఁ దమకమందు
కార్యసాధకుఁడైన సంఘాభిమాని, కుటిలజనభంగ 53

సీ॥ దేశీయు లందఱు దెల్వి గాంచగ నెంచు, చేతిపనుల పెంపు సేయ నెంచు
సంఘదౌర్బల్యంబు సాగఁదోలఁగ నెంచు, దుష్టవర్తనమును ద్రోల నెంచు
పాండిత్యవిభవంబు పాదుకొల్పఁగ నెంచు, పతితుల దుఃఖంబు బాప నెంచు
ఆర్తజనంబుల నాదరింపఁగ నెంచు, స్త్రీలకు విద్య బోధింప నెంచు
జాతిగుణభేదముల పొంత జనుట మాని, తలఁచుపని నిర్వహింపఁగ తమక మందు
కార్యసాధకుఁడైన సంఘాభిమాని, కుటిలజనభంగ 54

సీ॥ ఆఁకొన్న వేళల నాహరింపఁగ లేమి బాధ జెందఁడు కార్యసాధకుండు
తోడివారలఁ గావ దూరదేశము లేగ సరకుగొనఁడు కార్యసాధకుండు
పరులబాధల మ్రాన్ప ప్రాణహానియె యున్న సంశయింపఁడు కార్యసాధకుండు
బలహీనమగు వేళ పనుల సాధింపంగ సంభ్రమింపఁడు కార్యసాధకుండు
దయయు సత్యము శౌచంబు ధర్మపథము, సజ్జనావళిగోష్ఠియు సంతరించి
జడుపు విడనాడుబో కార్యసాధకుండు, కుటిలజనభంగ 55

సీ. మకరందమును జిమ్ము మల్లెపూగుత్తుల గొంగళిపురుగులు గొఱుకునట్లు
మధురంబులైన క్రొమ్మామిపండులయందు చిన్నచీమలు చేరి చెఱుపునట్లు
కెందమ్మిపూవుల చెంత మకరందంబు తేనెటీగలు మూఁగి త్రావుచున్నట్లు
మోహించియట్టి పూలహారము జూచి వానరంబులు త్రుంచివైచునట్లు
పరమపావను లగువారి పజ్జ జేరి, సద్గుణంబుల గ్రహియింపఁజాలనట్టి
దుష్టజనము లాపాదింత్రు దుర్గుణముల, కుటిలజనభంగ సత్సంగకోటిలింగ!...56

సీ. చెవుల కింపుగఁ బల్కు చిల్కఁ గని జాలిగల్గి లాలించునే గండుపిల్లి
నెమలి పింఛము విప్పి నీటు జూపు నటించు విడచిపుచ్చునె గాంచి వేటకాఁడు
కన్నుల కింపుగా గన్పడు లేళ్లను గని బ్రోచునట్టె సింగంబు గలదె
గోవులఁ దిలకించి కోపంబు జెందక ప్రేముడి జూపునే పెద్దపులులు
సజ్జనులఁ జూచి దుష్టులు సంతతంబు, హానిసేయంగ నెంతురు గాని వారు
చేయు బోధల వినగ నాశింపఁగలరె, కుటిలజనభంగ! 57

సీ. సన్మార్గవర్తులై సంచరించెడివారి దుష్టజనులటంచు దూఱుచుండు
నీతికోవిదులరై నెగడుచుండెడివారి పరమనీచులటంచు బలుకుచుండు
సకలశాస్త్రజ్ఞానసంపత్తిగలవారి జ్ఞానశూన్యులటంచు జాటుచుండు
శాంతస్వభావుల సత్యసంధుల జూచి క్రూరులనుచు తిట్టికొనుచుండు
మంచివారిని జూచి సహించలేని, దుష్టకార్యధౌరేయుఁడు దుర్జనుండు
వానరము పూలతావుల వలచునెక్కొ, కుటిలజనభంగ! 58

సీ. సిరిమించు నునుపట్టు సెల్లాల దాల్చిన, వాహనంబులు గల్గి వరలుచున్న,
తలకొని ధీవరు తలదన్నఁ జూచిన, ధనధాన్యసంపత్తిఁ దనరుచున్న,
భోగభాగ్యంబుతోఁ బొంగుచునుండిన, సంపదున్నతికి గర్వించుచున్న,
మేడలు మిద్దెలు మెండుగా గల్గిన, పెంబట్టు పరువుల నెఱగుచున్న,
చేరి గోవిందుభజనల సేయుచున్న, తోడరి దీనులఁ గావని దుష్టబుద్ధి
బ్రతికియుండియుఁ జచ్చినభంగి కాదె, కుటిలజనభంగ! 59

సీ. కల్లలాడించుచు కపటాత్ములఁగాఁ జేయు, పరులఁ జూచిన రోఁతపడఁగఁ జేయు,
దొంగతనము నుప్పు దుర్వ్యసనము జెప్పు, నీచకార్యము చేయు నేర్పు జూపు,
సజ్జనులగువారి సద్దుచేయఁగనీదు, మంచిచెడ్డలు విమర్శించనీదు
పాత్రయాచకులను బారఁదోలించును పరమదురాత్ముల ప్రాపుఁ జూపు
నిడియునడియని జెప్పగా నేలయింక, మంచిపనిఁ జేయనియ్యదు మఱచియైన
నట్టిలోభంబు విడనాడ రవని జనులు, కుటిలజనభంగ!... 60

సీ. సాధుజనంబుతో కలుపు పోరాటంబు కుటిలవర్తనుఁడైన కొండెకాఁడు
పరమపావనులను పాపాత్ము లని దూఱు కుటిలవర్తనుఁడైన కొండెకాఁడు
మంచివారికె కీడు మాటిమాటికి సేయు కుటిలవర్తనుఁడైన కొండెకాఁడు
తానెపండితుఁడని తలఁచినిందించును కుటిలవర్తనుఁడైన కొండెకాఁడు
గాన దుష్టులతో మైత్రి కలలనైన, దలఁప గారాదు పండితుల్ దాని నెఱిఁగి
కొండెకాండ్రను దఱుము మనుండవలయు, కుటిలజనభంగ!... 61

సీ. విత్తమార్జించెడువేళ మావాఁడని చనవుజూపరె బంధుజనులు చేరి
ధనము గల్గిననాఁడు తమకు చుట్టమటంచు జాలి లాలింపరే సరస నుండి
సంపద గలనాఁడు సఖులు చుట్టములును ప్రేమతో జూడరె పెద్దజేసి
భాగ్య ముండిననాఁడు పరమపావనుఁ డని చాటుచునుండరే సభలలోన
లేమి గలనాఁడు దరిజేరి లేశమైన, సాయమొనరింపఁ డొక్కఁడు, సఖుల మంచు
చెప్పుకొనువార లానాఁడు చేరరారు, కుటిలజనభంగ!... 62

సీ. శునకంబు పుల్లె జూచినవెంటనే బోయి కడుపాఱ నాకదే కాంక్షదీర
ఖరము బూడిదఁ జూచి కడు సంతసమునంది పొరలి సుఖింపదే భోగ్య మనుచు
పంది బురద జూచి పరితుష్టి నొందదే భాగ్య మబ్బినయట్లు భావమందు
కుక్కుటంబులు పెంటకుప్పలఁ బవళించి భావింపవే పట్టుపాన్పు లనుచు
దంశములు పుండ్ల జూచిన తమకపడవె, చెప్ప నేటికి దుర్జనచేష్టితముల
మందుఁ డేరీతిఁ జేయుఁబో మంచిపనులు, కుటిలజనభంగ!... 63

సీ. దయగల్గి ముంజేత దానంబులిచ్చుట, సత్యసంభాషణ సలుపుచుంట
భుజబలసంపత్తిఁ బొల్పారుచుండుట, వినయాదిగుణముల వెలయుచుంట
సద్వర్తనముఁ బూని చరియించుచుండుట, పరుల దూషింపక బ్రతుకుచుంట
నిర్మలవృత్తిమై నీతిగా మనుచుంట, ధర్మమార్గంబును దప్పకుంట,
మానవులమనోవీథుల మసలినట్టి, దినములు గతించిపోయె నీ దేశమందు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ! సత్సంగ! కోటిలింగ! 64

సీ. కాయగూరలఁ దాము కడుపారఁ దినువారు మాంసాశనంబుల మరిగినారు
స్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠానంబు గలవారు క్రూరవృత్తుల నారితేరినారు
విద్వాంసులై చాల వినుతికెక్కినవారు బండబూఁతులలోన ప్రబలినారు
సత్యశౌచాదుల సలుపనుండెడివారు దుష్టమార్గంబులఁ దూఱినారు
వేదశాస్త్రసంవేద్యులై వెలయువారు, తప్పుసాక్ష్యంబు లీయంగఁ దలఁచినారు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ 65

సీ. అనుదినంబును విందు లారగింపఁగఁ జేసి భాగ్యవంతులపొత్తు బడయువారు
ఋణము చేసియునైన నీటుగా దుస్తుల ధరియించి బండ్లెక్కి తిరుగువారు
తనఠీవి నౌకరులపైఁ గనఁబరుపఁగ నెంచి బీదవారల నాజ్ఞపెట్టువారు
ఆశార్థులై వచ్చు యాచకజనులపై మహోగ్రగర్వంబు నూఁదువారు
పాపముఁ జేయ సంకోచపడనివారు, పట్టణావళిలోఁ జాలఁ బ్రబలినారు
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి, కుటిలజనభంగ 66

సీ. కాయకష్టంబున గడియించి తనవారి పోషించుకొనలేని పురుషుఁ డొకఁడు
సన్మార్గవృత్తిమై సతి సుతనిచయంబు మనుపఁగాఁ జాలని మనుజుఁ డొకఁడు
శ్రీమంతులగువారు చేయు దానము జూచి సహియింపఁగాలేని జడుఁ డొకండు
పరులకష్టంబులఁ బారదోలెడువారి బాధింపఁగాఁ జూచు భ్రష్టుఁ డొకఁడు
సంతతము శాంతమూర్తులసరసఁ జేరి, క్రూరబుద్ధు లాపాదించి నేఁడు మించి
కఠినహింసలఁ జేయఁగాఁ దలంత్రు, కుటిలజనభంగ 67

సీ. ధర్మాత్ము లగువారిఁ దా గౌరవింపఁడు, కుజనులదరిఁ జేరి కులుకుచుండు
నీతికోవిదులను నిరసించుచుండును, బుద్ధిమాలినవారిఁ బొగడుచుండు
శాంతచిత్తులఁ జూచి సతతంబు నవ్వును, కాపురుషులఁ జాల గౌరవించు
నిర్మలహృదయుల నింద సేయుచునుండు, మలినమానసులఁ బాడిని మెచ్చు
కోవిదులగోష్ఠి చెవిఁ బెట్టఁ గుందుచుండు। మంచిపని జేయువారల మాట కెక్కు
నుండి పడుచుండు పండితంమన్యుఁ డెప్పుడు। కుటిలజనభంగ సత్సంగ కోటిలింగ 72

సీ. దిశలఁ గన్గొనువేళ దిశలఁ గన్గొనుచుండు, నడచుచునుండిన నడచుఁ దాను
రెక్క విదల్చిన రెక్క విదల్చును, పవ్వళించినయెడఁ బవ్వళించు
వింతఁ జూపెడువేళ వింతఁ జూపుచునుండు, నాహరింపుచునున్న నాహరించు
సొగసు జూపెడుతరి సొగసు జూపుచునుండు, మొగము ద్రిప్పుచునున్న మొగము ద్రిప్పు
కాని పంజరమునఁ జిల్క కంత మెచ్చు। పలుకవేలఁ గ్రీడ పలుకఁగలదె?
చెప్ప నేఁటికి మూర్ఖులచిత్తవృత్తి?। కుటిలజనభంగ 73

సీ. పరుల బాధలఁ బెట్టి బ్రతుకుచుండుటకంటె, కష్టార్జితం బొక్కఁ గన్న మేలు
పరుల యాచించిన పాయసాన్నముకంటె, [illegible] మేలు
పరపీడనముఁ జేయు ప్రాభవంబుకంటె, బాధ నెట్టని పేదబ్రతుకు మేలు
పరుల హింసించి సత్తువుఁ బెట్టుటకంటె, కుడిచి కూర్చుండుట కొంత మేలు
దుర్నయులు మీ రెఱుంగక త్రుళ్లిపడుచు। కష్టపడి జీవయాత్రను గడపలేక
సిగ్గుమాలినపనులను జేయు టరుదె?। కుటిలజనభంగ 74

సీ. కాషాయవస్త్రంబుఁ గట్టి వర్తించిన, పట్టెనామంబులఁ బెట్టుకొన్న
జపమాలఁ జేఁ బూని సవరించుచుండిన, మేనినిండ భస్మంబు మెత్తుకొన్న
స్నానసంధ్యాద్యనుష్ఠానంబు లుండిన, వేదాంతవేత్తయై వెలయుచున్న
ప్రామిడి నెన్నిరో పాతకంబులఁ జేసి, పరమభక్తుం డనంబడెదు చెంత
పరుల కపకారములు చేసి బ్రతుకుచుండి। కపటాటోపములఁ జేయఁ బూనుకొన్న
పరమదుర్మార్గవృత్తుల బాయఁగలఁడె। కుటిలజనభంగ 75

సీ. విద్వాంసులును తత్త్వవిదులు శాస్త్రజ్ఞులు జ్ఞానసంపన్నులు మాననీయు
లధ్యయనాపరు లధికబలాఢ్యులు సకలలోకజ్ఞానచతురమతులు
పరమధార్మికులును భక్తితత్పరులును కరుణాంతరంగులు వరసుమతులు
పరులకు నీతులఁ గఱపుచు నెక్కుండ్రు విహరింపు మందురు రహరహంబు
నందు నొక్కరుఁడైనఁ దా ననవరతము। నితరులకు చెప్పునట్టుల మతిఁదలంచి
మెలఁగునో లేదో యననేల మేఁటిసుగలు। కుటిలజనభంగ 76

సీ. పరలోకసౌఖ్యంబుఁ బడయగావలె నంచు, ఘోర తపము జేయఁ గొన్నినాళ్లు
సకలతీర్థంబుల సందర్శనమునఁ జేకూరు పుణ్యం బని కొన్నినాళ్లు
సకలాగమజ్ఞానసార మెఱుంగుటే పున్నె మనుచు నెంచి కొన్ని నాళ్లు
సజ్జనావళిసేవ సతతంబుఁ జేయుచోఁ గూడు స్వర్గం బని కొన్ని నాళ్లు
మానసంబులఁ దలపోసి మరుగు టేల?। ధర్మసత్యశౌచంబులఁ దాల్చి నరులు
కష్టపడి జీవయాత్రను గడపరావె। కుటిలజనభంగ 77

సీ. కడగండ్లఁ బడువారిఁ గాపాడవలె నంచు మదిలోనఁ దలపోసి మరుగుచుండు
దిక్కుమాలినవారి నెక్కుడుదయతోడ, నాదరింపఁగ నెంచు ననవరతము
వికలాంగులను జూచి వెతఁజెంది సతతంబు కరుణమై గాఁపాడ పరువులెత్తు
బలవిహీనులయెడఁ బరమాదరముఁ జూపి యురుబలాఢ్యులఁ జేయ నుత్సహించు
పరుల బాధలఁ ద్రోలఁగింపఁ బాటుపడును। జాతిమతభేదములపొంతఁ జనుట మాని
కరుణ గలిగినవ[illegible]ంచెడు నరుఁడు జగతి। కుటిలజనభంగ... 78

సీ. బాల్యంబునం దాటపాటల నాసక్తి గలిగి వర్తింతురు తెలివిమాలి
తరుణప్రాయంబునఁ దరుణులపై నాసఁ జెంది క్రీడింతురు సిగ్గుమాలి
కౌమారదశయందు కడగండ్లఁ బడలేక కుందుచునుందురు మందబుద్ధి
బ్రదికియుండినవేళ బ్రహ్మంబు నెఱుఁగక చచ్చుచునుంద్రు దుర్జనులు జగతి
ధర్మసత్యశౌచంబులఁ దాల్చియుంట। జీవితమునకు పరమార్థచింత యనుచు
నెఱిఁగి వర్తించుఁబో పుణ్యచరితుఁ డెపుడు। కుటిలజనభంగ 79

సీ. సకలవిద్యారహస్యముల నేర్వఁగ లేదు, వినయాదిగుణముల వెలయ లేదు
నీతివర్తనుఁ డన్న ఖ్యాతిఁ బొందఁగ లేదు, ధర్మస్వరూపంబు దాల్ప లేదు
పుట్టినదేశంపుగుట్టు గానఁగ లేదు, స్థైర్యసంపత్తితోఁ దనర లేదు
పరులకష్టంబులఁ బారఁదోలఁగ లేదు, కనువిచ్చి దేశంబు గాంచ లేదు
జన్మ మెత్తిన దాది నా శక్తికొలఁది। ననదలకు దోఁడుసూపలే దనుచు, వెలసి
మదిని విలపించు దేశాభిమాని యెవ్వఁడు। కుటిలజనభంగ 80

సీ. సర్వభూతములకు సాక్షియై వెలుఁగుచు, నీషణత్రయమున నీఁదుచుండు
బ్రహ్మాండ మంతటఁ బ్రజ్వరిల్లుచు నుండి, సూక్ష్మదేహంబునఁ జొచ్చియుండు
తనయందు సకలభూతములు పుట్టుచునుండ, భౌతికదేహంబు దాల్చియుండు
నానందరూపమై యలరారుచుండియుఁ, గ్రోధమోహంబులఁ గూడియుండు
నోరి! మాయాప్రవర్తితం బైన సూక్ష్మ। చిన్మయం బగు దేహంబు [illegible]
నాదిమధ్యాంతశూన్యమై యలరుచుండు। కుటిలజనభంగ 81

సీ. విజ్ఞానవనవాటి విహరించి యుపనిషద్రసంబులఁ గ్రోలి బ్రతుకువాఁడు
సురుచిరకీర్తిప్రసూనంబుఁ దాల్పంగ నీతిమార్గంబుల నెనకువాఁడు
విమలసత్యవ్రతావిర్భూతసౌరభపుష్పదామంబులఁ బూనువాఁడు
సంఘాభివృద్ధిసంస్కారకృత్యములు నా మీఱు [illegible]
పాటుపడి జీవయాత్రను బగలువాఁడు। జనులక్షేమంబుఁ గోరుచు జనువాఁడు
చేయఁదగినది మానవసేవ గాదె। కుటిలజనభంగ 82

సీ. భాషాభిమానంబుఁ బడయఁగావలె నన్న, నీతిమార్గంబుల నెసఁగ నన్న
సంఘసంస్కారంబు సలుపఁగావలె నన్న, పరులసౌఖ్యముఁ గోరి బ్రతుకు నన్న
నీచజాతుల వృద్ధి నెఱపఁగావలె నన్న, దుష్టమార్గంబులఁ ద్రోలు నన్న
దారిద్ర్యదేవతఁ దరుమఁగావలె నన్న చేతిపనులఁ బెంపుచేయు నన్న
కర్మవిద్యాలయంబులఁ గట్టు నన్న। పతితులై సంతతము కష్టపడెడువాని
చేయఁదగినది మానవసేవ గాదె। కుటిలజనభంగ 83

సీ. గ్రుడ్డివార లటంచు కుంటివార లటంచు వీథుల యాచించి పెనుగువారి
గుడ్డలు లే వంచు కూడు లే దనుచు నెల్లపుడుఁ గుందుచు నుండునట్టివారి
కడుపు మాడెడు నంచు కాళ్ళు లాగు నటంచు నలుచుచు వీథుల నరుగువారి
పడరానికష్టముల్ పడుచుండి దిన మొక్క-యేడుగా మది నెంచి యేడ్చువారి
దీనజనులను జ్ఞానవిహీనజనుల నుద్ధరింపంగవలె నన్న బుద్ధి గలిగి
చేయఁదగినది మానవసేవ గాదె। కుటిలజనభంగ 84

సీ. దుష్టబుద్ధి యటంచుఁ దొలఁగఁ ద్రోయుటకన్న చేరఁదీయుచు బాగుచేయ మేలు
నీతిమాలినవారి నింద సేయుటకన్న మంచిమార్గముఁ జూపి మనుప మేలు
అనృతవాదు లటంచు నపహసించుటకన్న సత్యసంధులఁ జేయఁ జాల మేలు
త్రాఁగుఁబోఁతు లటంచు సాఁగఁదోలుటకన్న నీతివర్తనము నేర్ప మేలు
సంస్కరించెడువారె పో సత్యవంతు। లట్టివారల మార్గంబు ననుసరించి
చేయఁదగినది మానవసేవ గాదె। కుటిలజనభంగ 85

సీ. బ్రహ్మాండ మంతట ప్రజ్వరిల్లుచునుండి మానసవీథిలో మసలు నెద్ది
అణురూపమును దాల్చి యనవరతంబును చావు పుట్టుక లేక జరుగు నెద్ది
పుత్రమిత్రకళత్రశత్రుభావంబున దేహగేహంబులఁ దిరుగు నెద్ది
తనవారి పెరవారి తారతమ్యముఁ జేసి శత్రుమిత్రత్వంబు సలుపు నెద్ది
ఆదిమధ్యాంతశూన్యమై యలరు నెద్ది। యట్టి పరమాత్మ నిత్యమౌ టందఱెఱిఁగి
చేయఁదగినది మానవసేవ గాదె। కుటిలజనభంగ 86

సీ. భూనభోమధ్యమంబును బొందియుండిన దెద్ది, జలమయంబునను ప్రజ్వరిలు నెద్ది
సకలభూతములకు సాక్షియై నిత్యమై నాశనరహితమైనట్టి దెద్ది
జాతిభేదము లేక జరుగుచుండెడి దెద్ది, కలిమిలేములు లేక క్రాలు నెద్ది
ఆనందరూపమై యలరుచుండెడి దెద్ది, విమలవిజ్ఞానమై వెలయు నెద్ది
అట్టి పరమాత్మ నిత్యమౌ టందఱెఱిఁగి। దయయు సత్యము శౌచంబు దాల్చి కరము
చేయఁదగినది మానవసేవ గాదె। కుటిలజనభంగ 87

సీ. దుర్బలులగు వారి దుర్భరమగు జీవయాత్ర సౌఖ్యంబుగా నడుపుకొనుట
రోగపీడితుల నారోగ్యులుగాఁ జేసి పరులబాధల మాన్పి బ్రతుకుకొనుట
కరుణావిహీనులఁ గరుణాంతరంగులఁ గావించి కాలంబు గడపుకొనుట
దుష్టచిత్తుల జ్ఞానతుష్టచిత్తులఁ జేసి పరమశాంతంబును బడయుకొనుట
సజ్జనావళి సద్గోష్ఠి సలుపుకొనుట। వివిధకార్యధురీణులై వెలయుకొనుట
చేయఁదగినది మానవసేవ గాదె। కుటిలజనభంగ 88

సీ. సకలజంతువులకు చావు నైజం బని తెలిసియు మనుజులు తెలివిమాలి
చచ్చినవారికై చాల దుఃఖించుచుఁ గాలంబు వృథసేయఁ గార్య మగునె?
చెడనేని దేహంబు చెడుఁగాని జీవుండు చెడ డంచు నెంచి నిశ్చింతమతిని
బ్రతికియుండినవేళ పాటుపడుచు మేలు సేయవలయు గాదె చింతపక్క
సకలజనములు తమవారె చర్చసేయ। గాన నరులకు సౌఖ్యంబు గలుగు కొఱకు
చేయఁదగినది మానవసేవ గాదె। కుటిలజనభంగ 89

సీ. నీటిలోఁ జెట్లక్రీనీడ గన్పడురీతి దేహి దేహములందుఁ దేజరిల్లు
నఖిలప్రపంచంబునందు నిండినశక్తి సర్వదా మనలోన సంచరించు
సకలభూతములకు సాక్షియై నిలిచిన పరమాత్మ మనయందు పరిఢవిల్లు
పంచభూతంబులు పరమాత్మరూపమై దేహగేహంబులఁ దిరుగుచుండు
జాతిగుణభేదములు లేక చావులేక। వెలుఁగు దేహికి నాశంబు గలుగదనుచు
దలఁచు సుజ్ఞాను లందఱు తరలినారు। కుటిలజనభంగ 90

సీ. విద్యాలయంబుల వెలయఁజేయుట, చేతిపనులవృద్ధికొఱకు పాటుపడుట
కుంటివారలకును గ్రుడ్డివారలకును సన్నవస్త్రము లిచ్చి యాదుకొనుట
కఱవుకాలంబున కడగండ్లఁ బడుచుండు మనుజుల దయతోడ మనుచుచుంట
పాత్రయాచకుల నపారకరుణఁ బ్రోచి ధనవిహీనులఁ బ్రీతిఁ దనుపుచుంట
తమకు విధియని తలఁచెడు ధనికులెల్ల। కానఁబడుచుండు దినములు గడచిపోయె
చాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి। కుటిలజనభంగ 91

సీ. కస్తూరికార్ధవగర్భవీచిమతల్లి కడుపార నెవ్వానిఁ గన్నతల్లి
దీనజనంబుల మానససీమ లెవ్వాఁడు ఫలింపఁగఁజేయు పంటకాఁపు
విద్యార్థిశిష్యుల వెత దీర్చి యెవ్వాఁడు పరితుష్టి నొందించు పాడిమొదవు
ఆర్తజనంబుల ననిశంబు నెవ్వాఁడు కరుణమై కాఁపాడు కల్పశాఖి
యతఁడు వెలుఁగొందు రామరావసగబుధులు। కరము వొగడఁగఁ గొంగుబంగారమగుచు
వాని కిని ప్రాంతహారమై సతతముఁగాక। కుటిలజనభంగ సత్సంగ కోటిలింగ 100

మానవసేవ.

మత సంఘ పరిశ్రమ భాషావిషయములఁ జర్చించు

సచిత్ర మాసపత్రిక.

రాజమహేంద్రవరము.

పత్రికాసంపాదకులు—నాళము కృష్ణారావు, సత్యవోలు అప్పారావు.

మ. గరిమన్ స్వర్ణ మనేకభూషణములై గన్పట్టు చందంబునన్
పరమాత్ముం డఖిలప్రపంచమయుఁడై భాసిల్లుగానన్ జరా
చరరూపోజ్జ్వలసర్వభూతములకున్ సంప్రీతి గావించుచున్
నిరతిన్ మానవసేవ సర్వజనముల్ నిత్యంబు సేయందగున్

భూమండలమున మన భరతఖండము తక్క తక్కిన దేశములెల్ల నాగరికతాగ్రగణ్యములై సమస్తసౌఖ్యములతోఁ దులతూగుచు భూలోకస్వర్గములై భాసిల్లుచున్నవి. నిన్న మొన్నటివఱకును గన్నులు తెఱవని [illegible] దేశములు [illegible] గాఢనిద్రనుండి మేల్కాంచి యుక్కుమెట్టున మహోన్నతదశ నందుచున్నవి.

అనేకశతాబ్దములకు పూర్వమే లోకపూజ్యులగు మహాత్ములచేతను, [illegible] ఖ్యాతయశులగు చక్రవర్తులచేతను, దేశభక్తులగు ప్రజలచేతను ప్రకాశించుచు సకల లోకగురుపీఠము నధిష్ఠించిన మన భరతవర్షము నేడు కళావిహీనమై యధఃపతిత మగుచున్నది.

అశేషశేముషీధురంధరు లగు దేశబంధు లహోరాత్రములు శ్రమపడి సముపార్జించిన జ్యోతిశ్శాస్త్రము గగనకుసుమ మైనది. వైద్యశాస్త్రములు మంటఁగలిసి గానరాకున్నవి. శిల్పములు స్వల్పములైనవి. చేతిపనులు చెడిపోయినవి.

అజ్ఞానవ్యాధిగ్రస్తమై ప్రాణమాత్రావశిష్టమై యున్న మన దేశదేహమున కిప్పుడు సమయసముచితోపాయసిద్ధౌషధసేవనంబున నారోగ్యయుక్తము నొనర్పఁ జేయక కాలము నుపేక్షించితిమేని యపాయము సంభవించును. కావున మనయార్యసత్వమును సముద్ధరింపవలయును. మనయాచారముల సంస్కరించుకొనవలయును. సారస్వతము నుజ్జీవింపజేయవలయును. ప్రకృతిశాస్త్రముల బలపఱచుకొనవలయును.

ఇవ్విధమున మానవసేవ సేయవలయునని మే మీ 'మానవసేవను' నెలకొల్పినారము. మానవసేవయే దేశసేవయు, దేశసేవయే యీశ్వరసేవయు, నాన్నారు. దీనిం జేపట్టి మీపట్టివలెఁ బోషించుభారము మీపయిం బెట్టినారము.

64 పుటలను గలిగి, చిత్రపటశోభితమై విలసిల్లు నీపత్రిక సర్వజనులకు సులభముగ నుండునట్లు సంవత్సరమునకు రు. 3 లు మాత్రమే చందా నేర్పఱచినారము. అభిమానులకు రు. 5 లు; పోషకులకు రు. 10 లు; రాజపోషకుల యభీష్టము వారి యనుగ్రహాధీనము.

మానవసేవా కార్యస్థానమున వెలకు దొరకు గ్రంథములు.

1. కబీరు.—(ఇందు చరిత్రాంశము వచనముగను, ఉపదేశములు పద్యములుగ నుండును) అత్తిలి సూర్యనారాయణగారిచే రచియింపబడినది. 0-2-0

2. బంగాళాదుంప.—నిడదవోలు వేంకటరావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-2-8

3. అగ్గిపెట్టెలయంత్రశాల.—కందుల శ్రీమన్నారాయణగారిచే రచియింపబడినది. 0-4-0

4. లోకపావనశతకము —(ఇందలి పద్యములు భక్తిరసము నొలికించును) ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారిచే రచింపబడినది. 0-2-0

5. కోటిలింగశతకము.—(రామలింగేశశతకమునను సరించి వ్రాయబడినది. ఇందలిపద్యములు నీతిని దేశభక్తిని పురికొల్పును.) సత్యవోలు అప్పారావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-3-0

6. స్త్రీలయెడ మనము గావించు పంచమహాపాతకములు. నాళము కృష్ణారావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-1-0

7. వీరమతి.—(వీరరసప్రధానమైన యేడంకముల నాటకము. ఇందు దేశాభిమానము, స్వార్థత్యాగము, స్త్రీసాహసము ప్రదర్శింపబడును) మంగిపూడి వేంకటశర్మ, ముట్నూరి వేంకటసుబ్బారాయడుగార్లచే రచియింపబడినది. 0-10-0

8. భారతీయసందేశము.—(స్వదేశాభిమానమును, విదేశయాత్రవలని ప్రయోజనములను వెల్లడించు నొక భాషణము.) కవుకొండల వేంకటరావుగారిచే రచియింపబడినది. 0-1-6

9. భక్తితరంగిణి.—(ఇందు భగవద్భక్తి, దేవభక్తి, మానవసేవ మున్నగువాని గూర్చినపద్యములు గలవు.) 0-2-0

Scanning

1/12/02 Telugu Books

Afternoon section
from 2 → 10.

~~TOT.~~
Title of the Book:

Sri Ramayanam - Kiskindakanda

Scanning completed on 1/12/02

Total No of page → 490

SR~~Raju~~

2) Title of the Book

Raja, KaviRaja Premikudu.

Total No of Pages. → 130

Completed